

Hrozba politického extremismu z hlediska ozbrojených sil České republiky

Problematika vztahu politického extremismu a ozbrojených sil ČR (OS ČR) je v poslední době široce diskutovaným tématem, především ve vztahu k několika odhaleným případům přítomnosti extremistů v AČR. Cílem tohoto příspěvku je identifikace hrozeb, které jsou s existencí politického extremismu spjaty ve vztahu k ozbrojeným silám ČR. Odborný zájem na stránkách Vojenských rozhledů se doposud zaměřil především na protiextremistickou politiku v rezortu obrany [1] a na její precizaci ve vazbě na sociální charakteristiku vybraných směrů extremismu [2].

U jednotlivých směrů domácího politického extremismu bude uvedena jejich obecná charakteristika, nejvýznamnější soudobí reprezentanti, popsána jejich politická strategie, jejich obecný vztah k vojenství i pojetí ozbrojených sil v jejich propagandě a činnosti a na tomto základě popsány základní hrozby. Příspěvek se zabývá pouze domácími směry úzce pojatého politického extremismu.

Nezabývá se proto domácím etnickým extremismem (moravským, romským apod.), náboženským extremismem (islámským extremismem a extremistickými proudy dalších velkých náboženství, ani extremistickými sektami a kulty), ani cizím politickým extremismem na území ČR (tureckou ultralevicí, albánskými extremistickými iredentisty apod.). Eko-extremismu je věnována pozornost pouze ve vazbě na levicový extremismus.

Základní pojetí politického extremismu

Politický extremismus je v souladu s platnými oficiálními dokumenty v tomto článku chápán jako pojem, který označuje „vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných, norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům jak jsou definovány v českém ústavním pořádku“ [3]. Základní členění je extremismus pravicový (neonacismus, český nacionalismus) a levicový (dogmatický komunismus, anarchismus), přičemž jednotlivé varianty budou blíže charakterizovány v příslušných podkapitolách).

I pokud je politický extremismus vymezen jako určitý abstraktní prostor politického spektra, je třeba vidět, že do skutečné politiky jej vnášejí konkrétní aktéři. Jsou jimi především:

- politické strany,
- zájmové skupiny (působící registrovaně i neregistrovaně, případně otevřeně i skrytě, přičemž skrytá působnost je charakteristická i pro různá extremistická spiklenecká centra),
- média,
- subkultury (zvláště subkultury mládeže, resp. jejich vnitřní proudy)

Celkově pak extremisté mohou tvořit hnutí, resp. sociální hnutí, jakým byl např. ve dvacátých a třicátých letech dvacátého století fašismus. V případě, že se extremisté chopí moci, lze za extremistického aktéra označit i politický režim.

Extremisté užívají při svém působení různé metody získávání vlivu. V legálním rámci se jedná o běžnou politickou propagandu, o veřejné legální demonstrace, o vzdělávání a osvětu vůči stoupenčům apod. Extremismus je však charakteristický tím, že demokratické mechanismy zneužívá ke získání politické moci, která demokracii odstraní nebo omezí.

Vedle legálních metod se extremismus v demokracii často uchyluje i k metodám na hraně legality či zcela nelegálním. Jedná se především o různé formy násilí, od nepřipravených výpadů proti politickým oponentům až po propracovaný terorismus. Násilí může sloužit i jako nástroj k šíření propagandy a jeho cílem je spolu s dalšími nástroji vytvoření vhodné situace pro politickou změnu režimu formou puče či revoluce.

Extremisté mohou budovat i paramilitární struktury, které slouží k zabezpečení činnosti extremistických organizací a mohou být vytvářeny jako paralelní struktury k vojenským a policejním strukturám státu, přičemž po uchopení moci se transformují do elitních státních či polostátních bezpečnostních složek, typicky německé ochranné sbory (SS) nebo Armáda strážců íránské revoluce. V případech vojenských konfliktů některé (zvláště nedemokratické) vlády využívají (zpravidla bez oficiálního pověření) paramilitární složky k různým bojovým úkolům, včetně ilegální činnosti, jako tomu bylo v případě paramilitárních jednotek v konfliktech na území bývalé Jugoslávie, kde tyto jednotky podílely výrazně na etnických čistkách.

Ve středoevropském prostoru se paramilitární extremistické struktury často zapojují i do vigilantistických aktivit, což jsou nestátní aktivity sloužící k potlačení deviantního jednání (kriminality) populace. Především pravicoví extremisté se snaží dokázat veřejnosti, že jsou schopni udržet pořádek lépe než stávající policie či armáda, čímž chtějí získat přízeň u veřejnosti [4].

Základní pojetí vztahu extremistů a OS ČR

Extremisté mohou proti bezpečnostním zájmům ČR působit zvnějšku i zevnitř OS ČR. Činnost v OS ČR mohou extremisté využít pro získání potřebných znalostí, dovedností, výzbroje a vybavení pro extremistickou činnost. Mohou však i cíleně OS ČR subverzivně poškozovat (aby byla oslabena jejich akceschopnost, a tím i akceschopnost politického systému ČR). Na druhou stranu se mohou snažit OS ČR ovládnout a získat je pro dosažení svých cílů.

Z hlediska domácího politického extremismu jsou ozbrojené síly České republiky součástí systému, který chtějí extremisté svrhnout. OS ČR se podílí i na mezinárodní politice v rámci organizací a koalicí, které jsou vnímány extremisty negativně (NATO, EU, společenství s USA a Izraelem apod.). Extremisté proto mohou usilovat o zamezení či ztížení činnosti OS ČR doma i v zahraničí, ať již legálním či nelegálním způsobem (včetně útoků na vojenské objekty a personál, např. na transporty převážející vojáky do negativně vnímaných misí, na ostrahu negativně vnímaných objektů apod.). V případě asistenčního nasazení AČR proti rozsáhlým nepokojům může dojít i ke střetům vojáků s většími uskupeními extremistů [4].

OS ČR disponují i množstvím zbraní, techniky a vybavení, které mohou extremisté chtít získat (včetně násilných prepadů příslušníků OS ČR, krádežemi ve skladech apod.). Mohou tak činit extremisté mimo OS ČR, ale i ti, kteří se do OS ČR infiltrovali. OS ČR současně infiltrovaným extremistům nabízí i možnost ke získání znalostí a dovedností, které mohou využít ve své násilné antisystémové politické činnosti.

Extremisté v OS ČR mohou sabotovat či jinak poškozovat zájmy ČR (včetně zahraničních misí, např. pravicoví extremisté rasistickými projevy vůči civilnímu obyvatelstvu) a informovat své organizace o utajovaných skutečnostech. Mohou uskutečňovat i špionáž pro zpravodajské

služby cizí moci anebo pro zahraniční extremistické organizace, k čemuž mohou výrazně přispět jejich ideové zaměření a politické cíle [4].

Na druhou stranu však extremisté vnímají OS ČR jako významnou silovou složku, kterou by bylo možné podchytit pro uskutečnění svých strategických cílů. Působením na vojáky či získáním významných postů v jejich rámci by mohli ovlivňovat politiku a v krajním případě využít OS ČR i pro uchopení moci [4].

Vedle výše uvedeného strategicky a takticky promyšleného působení v OS ČR (nebo vůči nim) někteří extremisté mohou chtít v AČR realizovat pouze své osobní militaristické a psychopatologické ambice. Řada extremistů může vstoupit do OS ČR pouze s cílem materiálně se zabezpečit (tento aspekt se zřejmě posílí v souvislosti s ekonomickou krizí). Těmto aspektům nebude v další části článku věnována pozornost, protože článek je zaměřen především na strategické působení extremismu. Je však třeba zdůraznit, že i jednotlivé případy extremistů v OS ČR mohou přispět k jejich diskreditaci (zvláště v případě jejich negativní medializace a politizace), a tím ke znevěrohodnění demokratického státního systému.

Neonacismus

Neonacismus je hnutím, které ideově alespoň zčásti navazuje na původní nacismus. Nacismus bylo původně hnutí vniklé ve dvacátých letech dvacátého století především v Německu (případně na území jiných států s německou populací), které po uchopení moci v roce 1933 v Německu vytvořilo totalitní a agresivní režim, který masivně potlačoval lidská práva (a hodlal vyhladit celé národy, především Židy a Romy) a od roku 1939 vedl agresivní válku. Na obsazených územích (často za pomoci místních kolaborantů) realizoval okupační teror.

Po porážce nacistického Německa (kapitulovalo v květnu 1945) se alespoň na některé jeho ideje snaží navázat neonacismus, který v současnosti většinou opustil výhradní vazbu na Německo a Germány a snaží se o využití nacistických rasistických, antisemitských a mocenských cílů, názorů a strategií v rámci celé „bílé rasy“. Neonacismus zpravidla obecně hlásá v celosvětovém rámci koncepci rasistického boje a nadřazenost bílých árijských národů, vycházející z tradic původního nacionálního socialismu [5].

Objevují se v něm menší proudy více inspirované dělnickým étosem části nacismu z přelomu dvacátých a třicátých let. Existují i různé národní variace vzhledem k historickým tradicím, ať se již týkají inklinace k pohanským tradicím různých národů, zohlednění tradičních národních nepřátel anebo tradic kolaborace za druhé světové války.

V ČR lze vysledovat jak neonacismus více propojený s původním německým pojetím nacismu, jehož specifickým vyjádřením je návaznost na sudetoněmecké nacistické tradice, tak i neonacismus respektující rovnoprávnou českou identitu v rámci panárijského neonacistického hnutí (dílčí návaznost na vlajkařské koncepte z protektorátu Čechy a Morava) [5].

Základními formami působení neonacistů jsou:

- stranickopolitická agitace (v ČR se doposud neprosadila silná neonacistická strana, v poslední době někteří neonacisté spolupracují s Dělnickou stranou),
- veřejné získávání sympatií a upevňování identity hnutí šířením propagandy (demonstrace, internet, tiskoviny, oblečení, hudba, tzv. white power music, přičemž obchodování s uvedenými artefakty slouží i jako zdroj financování hnutí,
- násilí k ovlivnění protivníků i stoupenců.

Hlavní násilné strategie soudobého neonacismu představují především:

- a) Anti-Antifa (selektivní monitoring, zastrašování a likvidace nepřátel neonacismu, sestavování tzv. „černých listin“ osob určených k likvidaci či k alespoň k psychickému nátlaku), nyní propojení s širší kampaní Good Night Left Side (celkové omezování aktivit politických oponentů),
- b) vigilantismus (nahrazování státní policejní moci, koncept Národně osvobozeneckých zón či No Go Areas, kde neonacisté vynucují pořádek dle svých představ, dále „protiromské domobrany“ a hlídky v oblasti s romskou kriminalitou),
- c) násilná a ozbrojená propaganda (zastašující násilí různé intenzity od „každodenního“ pouličního násilí přes masové nepokoje (jako v Litvínově-Janově v roce 2008) až k potenciálnímu terorismu (útoky proti Židům, Romům, barevným imigrantům, homosexuálům apod. a jejich spojencům) s cílem zastrašení protivníků a současně získání nových příznivců. Předstupněm je zastrašující symbolické násilí proti věcem (v ČR především proti židovským objektům),
- d) strategie napětí (přířknutí činů nepřítelům neonacismu za účelem získání sympatií veřejnosti (v ČR doposud není nevyužívána),
- e) genocidně zaměřené násilí (vyhlazení co největšího počtu rasových nepřátel, včetně použití ZHN, v ČR zatím pouze ve stavu úvah a konceptů).

Souhrnně se neonacisté připravují na rozsáhlý rasový konflikt (svatá rasová válka – race holy war – RAHOWA), přičemž jako jistý vzor slouží novela Turnerovy deníky (Turner Diaries) od amerického neonacisty Williama Pierceho (napsal ji pod pseudonymem Anderw McDonnald). Tato kniha v roce 2008 vyšla i v češtině a byla distribuována v běžné knihkupecké síti.

V současnosti se neonacisté v ČR rovněž hlásí především ke koncepci „odporu bez vůdce“, který má původ v americké ultrapravicí, a který předpokládá existenci malých bojujících buněk odporu či dokonce jednotlivců („osamělých vlků“, či „lovců“) bez pevné hierarchické struktury vedení. S tímto konceptem souzní i koncept „svobodného nacionalismu“ německého původu, který usiluje o decentralizaci neonacistické scény. V realitě však nejsou tyto koncepty často dodržovány ani lidmi, kteří se k nim deklaratorně hlásí, protože u řady jedinců z neonacistické scény existují vůdcovské tendence a snaha po budování hierarchických struktur. Oba výše uvedené koncepty navíc nejsou v neonacistické scéně obecně uznávány.

Pokud se týká vztahu neonacismu k vojenství, lze vysledovat časté sebe-označení neonacistů jako vojáků, odbojářů či příslušníků hnutí odporu (vojáci rasové války, odboj proti systému či odpor proti Z.O.G. – Zionist Occupation Government, evropští partyzáni, Werwolf apod.), včetně snah o pojmání stíhaných a vězňených neonacistických aktivistů jako válečných zajatců P.O.W. (Prisoners of War). U nacionálně socialistické blackmetalové a paganmetalové scény je významné i pojetí neopohanského válečného boje proti „židokřesťanství“.

Obecně neonacisté navazují na odkaz vojenských tradicí prenacistického a nacistického hnutí (Freikorps, Waffen SS, jejichž cizinecké divize jsou i předobrazem společného „árijského boje“, Werwolf, kolaborantské jednotky z druhé světové války apod.), někdy na tradice jižanských vojáků z americké občanské války (ta je chápána jako předobraz budoucí rasové války), případně se hlásí k tradicím pohanských bojů Vikingů, Germánů, Keltů a v našem prostoru někdy i Slovanů, v některých případech i ke středověkým rytířským tradicím a obecně k tradicím vojenských operací bělošských národů proti příslušníkům jiným ras [4].

V neonacistické scéně existuje silný zbraňový a uniformní fetišismus, zvláště ve vztahu k militárim nacistického Německa. Jsou v ní oblíbena bojová umění, střelba, paintball

a airsoft (nad rámec běžného sportovního či volnočasového pojetí těchto činností, o čemž svědčí i názvy neformálních oddílů s nacistickými konotacemi). Mnozí příslušníci NS scény mají snahu obstarat si zbraně a výbušniny. Pořádají i branná a paramilitární cvičení [6].

Objevily se i snahy o získání odborného výcviku od bývalých či současných příslušníků OS ČR a dokonce od ukrajinských a ruských nacionalistů s bojovými zkušenostmi z konfliktů v postsovětském prostoru, případně od srbských a možná chorvatských veteránů balkánských válek. V poslední době u té části neonacistů, která na společném antisemitském základě spolupracuje s islamisty, může dojít i k podpoře od islamistických režimů a organizací.

Dokonce se objevil i pokus o zahraniční vojenské angažmá, když v roce 2006 zaslaly čtyři desítky osob převážně spjatých s neonacistickou organizací Národní odpor prezidentu republiky žádost o povolení služby v ozbrojených silách Íránu. Tato žádost však měla především propagační účinky v ČR, podle dostupných informací žádný český neonacista do Íránu sloužit nešel [4]. Nepotvrzené jsou i informace o českých neonacitech bojujících v devadesátých letech v bývalé Jugoslávii, především na straně Chorvatska (kde se evropští neonacisté soustředili především v paramilitární 1. gardové brigádě „Baron Trenck“). Každopádně tito lidé již ve scéně s vysokou pravděpodobností nepůsobí. Obdobně lze hodnotit i hrozbu většiny francouzských legionářů v ČR z pravicově extremistického prostředí.

Na OS ČR neonacisté obecně nahlízejí jako na součást systému proti kterému vystupují. Jako silová složka jsou však některým neonacistům sympatické, přičemž tito aktivisté doufají v souznění některých vojáků. Mnozí v armádě mohou realizovat své osobní militaristické ambice [4].

V ozbrojených silách mohou získat výcvik, který uplatní v násilném extremistickém působení, včetně paramilitarismu, vigilantismu či terorismu. Mohou se snažit ovlivnit ostatní vojáky neonacistickou ideologií s cílem posílit neonacistické hnutí. Své rasistické přesvědčení mohou projevovat na zahraničních misích vůči cizím vojskům, diplomatům a členům vládních i nevládních organizací i proti civilnímu obyvatelstvu. Mohou být ochotni ke špionáži a subverzi ve prospěch nestátních i státních aktérů (včetně islamistických, což platí pro islamofilně naladěnou část neonacistů).

Neonacisté v OS ČR i mimo ně se mohou dostat s českými vojenskými složkami i do přímé konfrontace. V běžné bezpečnostní situaci i během krizí se může jednat o ilegální snahu o získání zbraní (především prostřednictvím prepadů vojenského personálu a objektů). Různým propagandistickým i násilným a ozbrojeným způsobem se mohou neonacisté snažit ztížit či zamezit účasti AČR na operaci, která by byla vnímána neonacisty jako nepřijatelná (např. vojenská pomoc Izraeli, útok na Írán apod.). Neonacisté mohou útočit i na vojenské prostory a jejich ostrahu, případně transporty do nich, pokud jsou v nich umístěny negativně vnímané cíle (případná vojenská základna USA na našem území, ubytovací zařízení izraelských vojenských delegací apod.). S příslušníky AČR se mohou neonacisté násilně střetnout i při případném nasazení AČR v asistenční operaci při vnitřních interetnických nepokojích [4].

Neonacistické spektrum je v ČR tvořeno především strukturami Národního odporu (NO), v poslední době též vystupujícím pod názvem Svobodný odpor (SO) nebo jen Odpor, případně Svobodná mládež (SM), který je deklaratorně organizován podle principů svobodného nacionalismu a odporu bez vůdce. Fakticky se v něm však projevují i vůdcovské a elitářské tendence. NO vznikl na přelomu let 1998/1999 a sestává z několika regionálních buněk (počet členů lze odhadovat na 300-400).

Další významnou neonacistickou strukturou jsou Autonomní nacionalisté (AN), kteří v ČR získali v podstatě charakter decentralizované organizace (cca od roku 2006, i když

první projevy se objevily již v roce 2004). V Německu ale vznikl autonomní nacionalismus kolem roku 2002 jako víceméně subkulturní fenomén. Měl představovat oprostění se neonacistů od tradiční zdiskreditované skinheadské anebo polovojenské image. Převzetím image od levicových autonomů (tzv. image „černého bloku – black bloc“), hlásáním revolučního nacionálního socialismu, využitím nových forem propagandy (včetně graffiti) a nových hudebních stylů (techno, hip-hop) měl oslovit širší vrstvy mládeže než doposud. V ČR část autonomních nacionalistů ideologicky představuje jisté přemostění mezi neonacismem a českým nacionalismem, část se však více přibližuje německým vzorům [7]. Celkem lze počet AN v ČR odhadovat kolem čtyř set.

Skupiny AN i NO spolu vzájemně spolupracují. Do společných aktivit se zapojuje i ženská organizace Resistance Women Unity (RWU). Na některých akcích participují i členové menších uskupení, např. White Rebel Klan, White Justice či Radical Boys, zřejmě utlumena je již činnost jiných militantních skupinek jako Iron Cross. V neonacistických strukturách je někdy používána symbolika transnacionální teroristické organizace Combat 18, ale skutečné struktury této organizace s výjimkou internetových stránek Blood and Honour/Combat 18 Division Bohemia a Terror Machine/Combat 18 Division Bohemia zřejmě v ČR nefungují, jedná se spíše o zdůraznění symboliky ozbrojeného boje.

Vedle výše zmíněných organizací existují i některé osvětové projekty (Národně vzdělávací institut, Ahnenerbe, dříve National Socialist Education Centre) a uskupení pomáhající vězněným aktivistům (Litera Scripta Manet/POW, Rytíři slunečního kruhu). Čeští neonacisté mají i kontakty k soukmenovcům do zahraničí, především na Slovensko, do SRN, USA, Srbska, Ruska a na Ukrajinu.

V poslední době se lidé ze struktur NO a AN zúčastnili i společných aktivity s Dělnickou stranou. Ta vznikla jako Nová síla v roce 2002 a krátce poté se přejmenovala. Založili ji hlavně bývalí členové republikánů Miroslava Sládka. Po několik let hledala různé partnery, přičemž její vzestup je od roku 2008 spjat právě s propojením s neonacistickou scénou, i když sama strana takové propojení odmítá (ne všichni její členové jsou však neonacisté, což platí zvláště pro mnohé bývalé republikány). DS založila v roce 2008 i vlastní paramilitární ochranné sbory DS, které se angažovaly i v dění na litvínovském sídlišti Janov v letech 2008–2009. Návrh na rozpuštění strany, který podala vláda, Nejvyšší správní soud v březnu 2009 zamítnul. Vláda neunesla důkazní břemeno. Neonacisté se pokusili několikrát infiltrovat i další strany, včetně etablovaných stran demokratického spektra (samozřejmě bez vědomí vedení stran o charakteru takových členů).

Vedle organizované a strukturované části neonacismu působí i jeho širší společenská a subkulturní báze, zvláště mezi mládeží. Mladí lidé jsou pro působení ve scéně motivováni mobilizováním hlavně prostřednictvím lokálních NS part, virtuálních, internetových komunit, čtením řady NS blogů a prostřednictvím neonacistické hudby, resp. tzv. hudby bílé síly (White Power Music). Poslouchány jsou jak zahraniční, tak domácí skupiny z tohoto proudu (významnými soudobými domácími hudebními White Power skupinami jsou Adler, Attack, Ave Band, Conflict 88, Devils Guard, Ecce Mors či Nomisterion, opětovně začala hrát i významná skupina 90. let Vlajka).

Od počátku devadesátých let byla hlavní základna neorganizovaných neonacistů v rasistickém směru skinheadské subkultury. Trendem posledních let je však odklon od zdiskreditované skinheadské image směrem k modernějšímu vzhledu (zvláště militantně vyhlížejícímu oblečení od speciálních oděvních značek jako jsou Thor Steinar, Nibelungen, Eighty Eight apod.). V řadě lokalit (zvláště venkovských) však ještě neonacističtí skinheadi působí. Neonacismus

má tradiční základnu v některých ganzích fotbalových chuligánů, což se projevilo i jejich účastí na nepokojích v Litvínově 17. listopadu 2008 (ty však byly organizovány elitou struktur svobodného a autonomního nacionalismu v ČR).

Malá část neonacistů je seskupena v nacionálně socialistické blackmetalové a paganmetalové subkultuře, odkud existují vazby i na mimo-hudební neopohanskou scénu (především germánského zaměření). V ČR zatím nemá silnější základnu NS gothic scéna ani neonacistická industrialová hudba. Mimo subkultury s hudební identitou se někteří neonacisté v ČR objevili i v prostředí tzv. military-fans, zvláště skupin zaměřených na německé vojáky z druhé světové války. Jednalo se však pouze o výjimky [4].

Extremistický český nacionalismus

Za druhý základní proud českého pravicového extremismu lze označit český nacionalismus. Pravicově extremistický nacionalismus se liší od demokratického nacionalismu vysokou mírou nacionální netolerance k jiným národům a etnikům (či alespoň některým z nich) a antidemokratickým zaměřením. Český extremistický nacionalismus lze členit na:

- český nacionalismus vycházející z husitské tradice českých dějin, šovinisticky pojetého pokrokářského „národně-obrozeneckého étosu“ a českoslovákismu a českého expanzionismu (národovecko-pokrokářský nacionalismus),
- český nacionalismus, který navazuje na tradice českých dějin zbavených „pokrokářského mýtu“ (konzervativní integrální nacionalisté) [8], v jehož rámci se některé skupiny silněji přiklání k tradicím českého fašismu (neofašisté) a může se v něm objevovat různě silná vazba na křesťanství, autoritářský křesťanský konzervatismus, v případě propojení s fašismem klerofašismus (v poslední době prolínání části tohoto proudu s neonacismem).

Časté je doplnění obou forem o panslavismus. Nacionalistické spektrum je v ČR roztržštěné do několika stran a dalších organizací, přičemž kromě ideových sporů zde hrají roli i osobní ambice jednotlivých vůdců. Počet aktivistů lze hrubě odhadovat na 400, širší spektrum stoupenců na 2000. Potenciálních voličů je však mnohem více.

V polistopadovém období zatím dlouhodobě neuspěly stranickopolitické formace českého pravicově extremistického nacionalismu. V letech 1992–1998 disponovalo parlamentní reprezentací Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa (SPR-RSČ) [9]. Od té doby žádná ultrapravicová strana nezískala zastoupení na celostátní ani regionální úrovni. Viditelnými aktivitami nacionalistických stran a dalších organizací jsou veřejné demonstrace a šíření propagandy, včetně vzdělávací osvěty. Část nacionalistů usiluje o průnik do etablovaných politických struktur demokratické pravice, především v rámci specifických kampaní (antikomunistické, anti-EU, za zachování tradičních morálních hodnot apod.).

Nacionalisté v menší míře než neonacisté pracují s plány na využití násilí, mnozí jej však zcela nezavrhují. Propagandisticky odkazují na české vojenské tradice (zvláště první, druhý a třetí odboj) kališníci specificky na husitské tradice, neofašisté na legionáře a odkaz generála Gajdy, s cílem propagovat silová řešení v současné české politice. Občas je v nacionalistické scéně hlášána i neujasněná koncepce „čtvrtého odboje“ [6].

Nacionalisté někdy využívají vojenskou rétoriku i pro vlastní označení svých politických aktivit (např. Řád nacionalistického vojáka již zaniklé organizace Národní čest) [4]. I část

nacionalistů se snaží o paramilitární a survivalový výcvik. V nacionalistické scéně vzniklo několik projektů na vybudování paramilitárních uniformovaných struktur, s navenek deklaroványi vigilantistickými úkoly a pořádkovými úkoly při veřejných akcích.

Pokud se týká vztahu nacionalistů k OS ČR, jsou tyto sice nahlíženy jako součást kriticky pojímaného systému a jeho zahraniční politiky (včetně zahraničních misí), avšak současně jsou OS ČR vnímány jako strážce národních zájmů a jako možný spojenec při vnitropolitické krizi [4].

Do OS ČR tak mohou někteří extremističtí nacionalisté vstupovat i s cílem pomoci subjektivně pojatým zájmům ČR.

I oni však mohou usilovat o získání výcviku pro potřeby extremistické činnosti, o ovlivnění ostatních vojáků nacionalistickou ideologií a o zapojení OS ČR do pučistických plánů. Mohou projevovat a prosazovat rasismus a národnostní intoleranci na zahraničních misích vůči cizím vojákům, diplomatům a členům vládních i nevládních organizací i proti civilnímu obyvatelstvu. Možná, ale relativně málo pravděpodobná je i špionáž pro nestátní i státní aktéry, hlavně slovanské státy včetně Ruska.

Na vojenské objekty a personál mohou nacionalisté útočit díky snaze o získání zbraní a snaze o ztížení či zamezení účasti AČR na operaci, která by byla vnímána nacionalisty jako nepřijatelná (např. proti Srbsku v případě opětovného vyhocení kosovské otázky). Střety s nacionalisty se mohou odehrát v případě nasazení AČR při vnitřních interetnických nepokojích [4]. Nicméně pravděpodobnost takovéto aktivity českých nacionalistů je velmi malá. Spíše se zaměřují na legální formy získávání politického vlivu, případně na omezené vigilantistické aktivity bez snahy o konfrontaci s bezpečnostními složkami [4].

Jak již bylo uvedeno, je současné nacionalistické spektrum v ČR velmi roztržštěné. Vedle již zmíněné Dělnické strany, která byla popsána v části o neonacismu, se mediálně nejviditelněji projevuje Národní strana (NS), ale nedosahuje volebních úspěchů [10]. Podle svého tvrzení navazuje na husitskou tradici českých dějin. Tato strana oznámila v roce 2007 i vznik paramilitární Národní gardy, její činnost je však doposud velmi omezená. Podílí se na ní však někteří bývalí vojáci z povolání.

Krajně autoritářsky a konzervativně orientované nacionalisty reprezentuje politická strana Národní sjednocení. Ideový mix různých variant českého nacionalismu představuje Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa. Moderní neofašismus české provenience zastupuje občanské sdružení Vlastenecká fronta. Klerofašistické ideje hlásá neregistrované Hnutí národního sjednocení a několik menších subjektů. Zastřešujícím projektem českého nacionalismu je Svatováclavský národní sněm. Mediální zázemí poskytuje projekt Altermedia info.

Vedle výše uvedených skupin existuje i řada malých uskupení a mediálních projektů individuálních blogů. Nacionalisté mají prostor i ve Svobodných novinách. Na pomezí extremistického a radikálního spektra působí i další média a organizace (např. Národní myšlenka). Vytváří se i ultrapravicově zaměřená internetová encyklopedie Metapedie.

Český nacionalismus má na rozdíl od neonacismu jen omezené subkulturní zázemí. Stále existují nacionalističtí skinheads, ale od poloviny 90. let nastal výrazný útlum původních kališníků inspirovaných skupinou Orlick, přestože na jejich pozice a na pozice nacionalistických skinheads přešla koncem 90. let část Oi! skinheads). K nacionalismu se hlásí omezená část fotbalových a hokejových chuligánů. Dílčí projevy extremistického nacionalismu se výjimečně objevily u několika členů military-fans uskupení, která se zabývají českou a československou vojenskou historií.

Dogmatický komunismus

Za komunismus je zřejmě nejčastěji pokládán ideový směr, který vychází z učení Karla Marxe, Bedřicha Engelse a Vladimíra Iljiče Lenina (marxismus-leninismus). V cílové komunistické společnosti jsou zlikvidovány vykořisťovatelské třídy, vytvořena materiálně-technická průmyslová základna a je v ní vychován komunistický člověk [6]. Komunismus má celou řadu subvariant.

Leninský komunismus (bolševismus) podporuje existenci úzké kádrové strany s tvrdou stranickou disciplínou a centralistickým řízením, která by měla být nositelem revolučního převratu ve společnosti. Josef Stalin hodlal nejdříve vybudovat a upevnit socialismus v jedné zemi, tj. Sovětském svazu. Proto vytvořil totalitní systém sloužící k absolutní kontrole společnosti. Na Lenina a Stalina navazují soudobí nebolševici (leninisté a stalinisté). Maoismus prosazuje marxisticko-leninské myšlenky při zohlednění rurálního prostředí a decentralizované masové revolučnosti [6].

Vůči Stalinově koncepci „socialismu v jedné zemi“ a vzniku údajně byrokratického státu ostře vystoupil Lev Trockij, který požadoval permanentní revoluci (od počátku boje mas proti utlačovaným) v celosvětovém rozměru. Směr inspirovaný jeho učením se nazývá trockismus (jeho stoupenci se však zpravidla označují za revoluční marxisty).

Dalším směrem kritizující Leninův centralismus je komunismus rad. Cílem komunismu rad (resp. sovětů) je přenést maximum moci na základní články organizace proletariátu – rady. Podle Rosy Luxemburgové má tuto činnost uskutečnit ne strana, ale spontánní hnutí („luxemburgismus“). Oba tyto směry jsou někdy označovány za „levý komunismus“ [6].

Provázání bolševismu a extrémního nacionalismu je charakteristické pro nacionální bolševismus. V postkomunistických slovanských zemích se na bázi odkazu soužití slovanských národů v komunistickém bloku a panslavistických tradic komunistického boje proti fašismu a nacismu konstituoval komunisticko-panslavistický proud. V případě propojení křesťanství s komunismem lze hovořit o křesťanském komunismu [6].

Dogmatictí komunisté odmítají revizionismus. Za revizionisty je ze strany současných dogmatických komunistů označováno i současné vedení Komunistické strany Čech a Moravy (KSČM). Cílem dogmatického komunismu je uskutečnění násilného revolučního převratu, který změní společenské poměry. K přípravě revoluční situace je využíváno stranickopolitické působení, veřejná propaganda zaměřená na destabilizaci, dále různé formy násilí a v případě potřeby i partyzánský boj. Násilí je používáno i proti revizionistům.

Za legitimní součást boje je mnohými komunisty považována i městská guerilla, tj. de facto terorismus. Terorismus, původní anarchistické a revolučně-sociální „propagandy činem“ z přelomu 19. a 20. století, je oficiálně zpravidla odmítán, fakticky je však využíván, např. v ANTIFA strategii anebo v rámci „strategie napětí“ (činy uskutečněné komunisty jsou připisány antikomunistům). V rámci revoluce je však dogmatiky podporován revoluční terorismus [6].

Úsilí o komunistickou revoluci je internacionální. V současnosti je oceňována údajná revoluční situace v Latinské Americe, ekonomická krize kapitalismu, obtížná situace NATO v Afghánistánu, militantní odboj v Libanonu, Palestině, Iráku, Kurdistánu atd., apod. Jako na možný revoluční nástroj je nahlíženo na antiglobalizační hnutí, i když jeho část je ze strany dogmatických komunistů označována za příliš umírněnou a neakceschopnou.

Dogmatický komunismus je internacionalistický a vytváří globální síť složenou ze státních (tj. orgánů současných komunistických režimů) i nestátních aktérů. Díky panslavistickým tendencím v českém dogmatickém komunistickém spektru existují strategické vazby i na nedomokratické státní či nestátní síly v Bělorusku, Rusku a Srbsku.

Dogmatictí komunisté odmítají militarismus (který chápou jako symptom kapitalismu), ale vnímají sami sebe jako revoluční bojovníky ve třídní válce, popř. v boji proti imperialismu. V postkomunistickém prostoru, včetně ČR, je významná přítomnost bývalých vojáků armád komunistických režimů v soudobém levicově extremistickém spektru [4].

Dogmatictí komunisté ctí tradice historických revolučních bojů, především Velké říjnové socialistické revoluce a Rudé armády v občanské válce, dále odkaz Velké vlastenecké války a komunistického protifašistického odboje (zvláště partyzánského) ve druhé světové válce a rovněž odkaz komunistických vojsk a národně-osvobozeneckých hnutí ve studené válce (charakteristický je v tomto směru kult Che Guevary).

Část mladých dogmatických komunistů organizovala branný a paramilitární výcvik a objevoval se u nich zbraňový a uniformní fetišismus. Ze strany dogmatických komunistů se objevily i výhrůžky blíže neurčeným odbojem a sabotážemi (v poslední době zvláště ve vazbě na umístění radarové základny USA v ČR). Z téhož prostředí již dříve pocházely i občasné nabídky „internacionalistické“ pomoci ve formě „živých štítů“ či bojovníků vůči zemím, které jsou či mohou být napadeny „imperialisty“ (např. Korejská lidově demokratická republika) [4].

Pokud se týká náhledu dogmatických komunistů na OS ČR, ten prošel od počátku devadesátých let výrazným zvratem. Tehdy byly chápány jako možný spojenec vzhledem k přítomnosti příslušníků bývalé komunistické ČSLA v polistopadové armádě a současně i vzhledem k antisystémovým aktivitám bývalých příslušníků ČSLA mimo armádu (v roce 1997 dokonce „Aktiv důstojníků ČSLA“ slíbily „národní odboj proti NATO“). Pod vlivem reálných aktivit OS ČR (včetně její profesionalizace a „pozápadnění“) však postupně převážil negativní náhled, kdy jsou OS ČR nahlíženy jako součást kapitalistického státu (vojáci jsou označováni za „žoldáky“) a součást „imperialistického paktu“ NATO a militarizující se EU.

Negativně je vnímáno spojení s USA a zvláště negativně pak možnost asistence při budování základny USA v ČR.

Dogmatictí komunisté mohou vstupovat do ozbrojených sil kvůli získání výcviku, dále aby ovlivnili ostatní vojáky komunistickou ideologií a aby zapojili OS ČR do svých revolučních plánů. Možná je i špionáž pro nestátní i státní aktéry (hlavně stávající komunistické režimy, dále Rusko, Bělorusko, arabské baasistické režimy, možná i latinskoamerické levicové režimy). Výraznější zájem mladých komunistů o vojenskou kariéru však očekávat nelze.

Dogmatictí komunisté (zvláště mladí) mohou na vojenské objekty a personál zaútočit kvůli získání zbraní. Mohou se snažit ztížit či zamezit účasti AČR na operaci, která by byla vnímána komunisty jako nepřijatelná (např. český podíl na operacích proti KLDK či proti Palestině), přičemž v takovém případě nelze vyloučit možnost útoku na vojáky či vojenská zařízení a transporty (AČR i cizích vojsk v ČR, především US Army). Zdůrazněn by zřejmě byl „partyzánský charakter“ takových akcí. Dogmatictí komunisté by se mohli s AČR střetnout v případě jejího zásahu při vnitřních sociálních a etnických nepokojích (přičemž komunisté by mohli hájit zájmy etnických menšin, resp. Romů a přistěhovalců) [4].

Soudobé dogmatické komunistické spektrum v ČR je tvořeno několika uskupeními. Celkově jej může podporovat kolem 20 000 lidí, skutečně aktivních je však kolem 500. Jedná se o však o autorův přibližný odhad nepodpořený empirickým výzkumem. Marxisticko-leninský proud je zastoupen v KSČM (vedle reformistických a neokomunistických proudů, které mají ve straně větší vliv). Dále je reprezentován především Komunistickým svazem mládeže (KSM), což je občanské sdružení, které bylo rozpuštěno Ministerstvem vnitra a čeká na definitivní soudní rozhodnutí o svém případu. Pod vlivem jeho zákazu bylo v roce 2008 zaregistrováno několik dalších organizací, současně však pokračuje i činnost původního KSM. Významnou roli

ve strategii mladých komunistů má Svaz mládeže (SM), který hodlá s KSM spolupracovat, ale má za cíl proniknout mezi širší vrstvy mládeže (doposud bez úspěchu). Vnitřní osobní a strategické spory v KSM po jeho zákazu způsobily vznik Svazu mladých komunistů Československa (SMKČ). Tvoří jej pouze několik jednotlivců.

V roce 2008 bylo založeno i Komunistické hnutí mládeže Československa (KHMČ), které je propojeno se strukturami kolem neregistrované Komunistické strany Československa – Československé strany práce pod vedením Ludvíka Zifčáka. Toto uskupení se odštěpilo z Komunistické strany Československa pod vedením Miroslava Štěpána, která je registrována jako politická strana. Další dogmatictí komunisté jsou vázáni na měsíčník Dialog.

Dogmatický marxismus-leninismus se projevuje i v osvětových uskupeních zaměřených na udržování historických tradic komunismu, např. ve Společnost Klementa Gottwalda či Společnosti Julia Fučíka apod. Jiné organizace udržují přátelství se soudobými komunistickými režimy. Jedná se především o Společnost česko-kubánského přátelství, dříve i Společnost česko-korejského přátelství Pektusan [11].

Na panslavistické ideje a tradice komunistické antigermánské politiky navazuje několik uskupení propojených s komunistickým spektrem (Klub českého pohraničí, Slovanský výbor ČR, Vlastenecké sdružení antifašistů). Lidé a skupiny z tohoto prostředí se silně angažují i v pomoci srbským nacionalistům a soudobému Lukašenkovu režimu v Bělorusku.

V posledních letech se v ČR stále silněji prezentuje i národní bolševismus, reprezentovaný především malou Národně bolševickou stranou Československa. Využívá i odkazy na husitské a staroslovanské bojové tradice. V únoru 2009 došlo i k dílčí spolupráci s několika českými muslimy na demonstraci proti údajnému útlaku muslimů v postsovětském prostoru.

Zcela marginálním fenoménem je v ČR křesťanský komunismus. Stejně tak levý komunismus je v současnosti reprezentován pouze velmi malou skupinou – Kolektivně proti kapitálu (KPK). Minimální jsou i projevy maoismu v ČR. Marginální ideový profil komunistické militantní nové levice prezentuje aktivista Pavel J. Hejátko, který v roce 2007 avizoval i vznik české Frakce Rudé Armády, nicméně po tomto avízu nenásledovala veřejně viditelná činnost.

Stabilní, ale celkově nepříliš významnou pozici má v ČR trockismus. Celkově se v něm angažuje několik desítek lidí. Neexistuje registrovaná trockistická strana, trockistické spektrum je navíc roztržštěné. Nejvýznamnějšími organizacemi jsou Socialistická solidarita (součást Tendence mezinárodních socialistů), Socialistická alternativa Budoucnost (součást Výboru za dělnickou internacionálu). Socialistická organizace pracujících (součást Ligy za 5. internacionálu), k níž je přidružena Revo (součást organizace Světové revoluce). Od Revo se 2006 odštěpilo Nezávislé Revo (součást nové organizace Nezávislá revoluce).

Dogmatictí komunisté různých směrů se snaží agitovat i mezi mládežnickými subkulturami (punk, levicoví skinheads, hard core, hip-hop, techno), avšak nejsou v tomto směru příliš úspěšní. Větší vliv mají v různých seniorských organizacích, především veteránských uskupeních příslušníků bývalých bezpečnostních složek ČSSR.

Levicově extremistický anarchismus a autonomové

Anarchismus se jako politický proud konstituoval v 19. století v rámci širokého proletářského hnutí (dočasně se organizačně propojil i s marxismem v rámci První internacionály). V rámci anarchismu vykristalizovalo několik základních proudů, které jsou charakterizovány jednak pozicí jednotlivce v anarchistickém hnutí, jednak strategií k dosažení anarchistické společnosti [6].

Pouze některé jsou součástí levicového extremismu, a sice takové, které vycházejí z určitého kolektivistického pojetí anarchistického boje i existence lidských individuí v dosažené anarchistické společnosti (proto se hovoří o kolektivistickém anarchismu). Jedná se o hlavně o mutualismus a anarchokomunismus. Levicově extremistický anarchismus usiluje o nastolení bezstátní anarchistické společnosti, a proto bojuje i proti soudobému demokratickému ústavnímu státu a mezinárodnímu systému.

V určitých případech byly prvky anarchismu přejaty ve velmi primitivní formě důrazu na lidskou nezávislost a na odpor až nenávisti k autoritám. To vytváří základ pro tzv. autonomy, kteří se od konce šedesátých let v západní Evropě konstituovali i jako specifická subkultura. Využívají přitom i marxistickou a komunistickou rétoriku.

Základní strategické cesty k dosažení ultralevicového anarchismu lze vymežit jako:

1. **Anarchosyndikalismus**, který předpokládá ovládnutí odborového hnutí anarchisty, a likvidaci kapitalistického státu sabotážemi, přímými akcemi, stávkami a především velkou generální stávkou, která stát přivede k zániku.
2. **Sociální anarchismus** (vychází z prací Murraye Bookchina), který anarchismus chápe jako životní styl. Předpokládá budování struktur budoucí anarchistické společnosti již v subverzivním anarchistickém hnutí. Prostřednictvím syndikátů pracujících (které jsou propojeny v komuny) bude agitační prací a jejich rozrůstáním připraveno podhoubí pro sociální revoluci, v níž se připravené syndikáty zmocní výrobních prostředků a uhájí je před kontrarevolucí. Je zpravidla propojen s anarchokomunismem.
3. **Anarchoterorismus**, který předpokládá vytvoření atmosféry strachu mezi vládnoucí třídou (jejíž představitelé budou v konkrétních akcích likvidováni) a současně propaguje myšlenky anarchismu mezi utlačovanými, kterým ukáže slabost vládců a podnítlí lidovou revoluci, „propaganda činem“).
4. **Anarchopacifismus**, který předpokládá přechod k anarchistické společnosti nenásilnými akcemi občanských protestů nebo životem v nenásilných komunitách, které inspirují zbytek společnosti k napodobení [6].

Anarchisté v prvních třech výše uvedených kategoriích počítají s různými formami násilí, které slouží k vytvoření revoluční situace či k uskutečnění revoluce. Používají je i v boji proti fašismu (tento pojem chápou velmi široce) a v boji proti ideovým protivníkům. Veřejně zpravidla varují před samoučelností násilí.

Ultralevicoví anarchisté sami sebe vnímají jako antimilitaristy, avšak současně sami sebe často označují za bojovníky antikapitalistické třídní války (případně odboje či odporu). Nevnímají však sami sebe jako konvenční regulérní vojáky (vzhledem k odmítání tradičních institucí), často se však považují za guerillu, partyzány nebo příslušníky revoluční armády.

V anarchistické propagandě jsou časté odkazy na vojenské projevy anarchismu v minulosti (boj Nestora Machna 1918-1920, krondštádské povstání 1921, boj anarchistických oddílů během občanské války ve Španělsku 1936-1937). Anarchofeministky oceňují různé „ženy-bojovnice“ a často používají militaristicky vyznívající propagandu ve prospěch ženského boje. Anarchisté ve svém působení často akceptují koncept městské guerilly. Podporují některá guerillová hnutí ve třetím světě (v současnosti především EZLN v Mexiku). Podporují i romské militantní aktivity (razí heslo „romská ghetta jsou náš Chiapas“). Obecně je v anarchistické a autonomní scéně rozšířenost, zbraňový a guerillový fetišismus, a je zde uskutečňován i výcvik, i když spíše v pouličním a masovém násilí než ve vojenském boji.

Z hlediska anarchistů a autonomů jsou OS ČR nahlíženy primárně nepřátelsky jako silová součást státního kapitalistického systému a jako součást vojensko-průmyslového komplexu.

Negativně je vnímána vazba na NATO a EU a účast ve válce s terorismem (ta je obecně vnímána anarchisty jako záminka pro další okleštění lidských práv ze strany kapitalistických států). Odmítány jsou i zbrojní obchody. Anarchisté však v současnosti kritizují privatizaci bezpečnosti a v tomto směru jsou soukromé vojenské společnosti ještě méně oblíbené než konvenční armády. Z hlediska historického vývoje lze konstatovat, že výpady ze strany anarchistů a autonomů vůči AČR byla oslabeny poté, co byla profesionalizována armáda. Ještě v devadesátých letech hrál odpor vůči povinné základní vojenské službě výraznou roli v anarchistické politice v ČR [12].

Vstup anarchistů a autonomů do profesionální armády ČR není příliš pravděpodobný. Pokud by se tak stalo ze strategických důvodů, bylo by cílem zřejmě získání výcviku, snaha ovlivnit vojáky anarchistickou ideologií anebo možná špionáž pro anarchistické hnutí a snaha o získání informací, které by mohly OS ČR či dodavatele zbraní pro ně (a tím kapitalistický systém) diskreditovat.

Pravděpodobnější je útok levicových anarchistů proti vojenským objektům a personálu v ČR, především díky snaze o získání zbraní pro revoluci a při možné snaze o ztížení či zamezení účasti AČR na operaci, která by byla vnímána anarchisty jako nepřijatelná (např. potlačení levicových guerill v některé rozvojové zemi). Možný je i útok proti vojákům, zbráním či vojenským zařízením ČR a jejich spojenců (zdůraznila by se tím „partyzánská identita“ a byl by získán dojem o schopnosti „poškození nejsilnější složky nepřitele“). S AČR se mohou anarchisté střetnout v případě jejího nasazení při vnitřních etnických či sociálních nepokojích, přičemž anarchisté mohou podporovat i menšinový romský či přistěhovalecký násilný boj proti stávajícímu režimu [4].

Autonomní a anarchistické prvky se v ČR projevují především v činnosti Antifašistické akce (AFA). Ta byla od svého založení v roce 1996 především pod vlivem sociálního anarchismu a anarchokomunismu, v posledních letech však přešla velká část organizace na pozice autonomů a nové levice. AFA se mj. hlásí k násilným metodám boje proti fašismu [12].

Hlavní složkou propracovanějšího anarchismu v ČR je Československá anarchistická federace (ČSAF), která odhadem sdružuje kolem 50 členů. Malou několikačlennou skupinou je Anarchokomunistická alternativa (AKA). Po zániku Federace anarchistických skupin (dříve Federace sociálních anarchistů) se proud sociálního anarchismu přesunul spíše do aktivit neformálních struktur a mezi blogery. Pouze několik žen je seskupeno v Anarchofemistické skupině a v kolektivu Bloody Mary. Několik desítek lidí působí v ekoanarchistických organizacích. Z těchto struktur čas od času vycházejí i aktivity Země především! (Earth First!) a Fronty osvobození zvířat (ALF) v ČR.

Pro anarchistický a autonomní život má v ČR velký význam i činnost více či méně stabilních lokálních kolektivů a virtuálních komunit. Důležitou roli hrají hudební kluby, distribuční sítě, hudební skupiny, squaty (hlavně Milada v Praze), ziny a webové projekty. Tato část spektra je provázána s částí subkultur punk (+ riot grrls), SHARP a red skinheads, hard core, hip-hop, techno i s částí fotbalových chuligánů.

Závěr

Analýza jednotlivých směrů politického extremismu v ČR ukázala, že zaujímají převážně kritická stanoviska k OS ČR a díky své ideologii mají důvody k negativní propagandě i násilným

akcím proti nim. Součástí extremistické strategie může být i infiltrace armádních složek. Výraznější zájem o službu v OS ČR je možné očekávat především u pravicových extremistů, vyloučit však nelze ani zájem stoupenců krajní levice. Aktuální hlavní rizika představují snahy o získání výcviku v AČR ze strany neonacistů a možné angažmá bývalých či současných vojáků v krajně pravicových paramilitárních strukturách.

Je však třeba ještě jednou zdůraznit, že ne každý zájem extremisty či extremistky o vstup do AČR musí být primárně motivován snahou přispět k realizaci extremistických cílů, ale může být důsledkem snahy řešit svoji materiální situaci v povolání, jehož náplň mu z hlediska osobnostních rysů a předpokladů vyhovuje.

Z hlediska státní politiky proti extremismu je tedy v rezortu obrany každopádně třeba zaměřit pozornost především na hlavní cíle, jimiž jsou:

- a) zamezit vlivu propagandy extremistů vůči příslušníkům OS ČR,
- b) zamezit přijetí extremistů do OS ČR,
- c) eliminovat nepřátelské akce extremistů vůči OS ČR,
- d) celkově působit tak, aby extremistům nebyla zavdávána žádná příčina k věrohodným propagandistickým výpadům proti OS ČR, což by jim napomohlo v dosahování jejich antidemokratických cílů.

Tento příspěvek byl zpracován v rámci grantového projektu GAČR GA407/09/0100 „Soudobý paramilitarismus v České republice v kontextu transnacionálních vývojových trendů politického násilí v Evropě“.

Poznámky a literatura:

- [1] DANICS, Stefan. Principy protiextremistické politiky ČR. *Vojenské rozhledy*, roč. 16 (48), č. 1, 2007, s. 9-20.
- [2] RAŠEK, Antonín. Neonacismus a anarchismus (vnitřní bezpečnostní hrozby). *Vojenské rozhledy*, roč. 18 (50), č. 1, s. 148-158.
- [3] *Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2002*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2003.
- [4] MAREŠ Miroslav. Soudobý extremismus v ČR (s přihlédnutím k vojensko-bezpečnostním aspektům). In *Extremismus v armádě*. Odborný seminář Vojenské policie 28. únor 2008. Praha: Odbor obecné kriminality Vojenské policie, 2008, CD-ROM.
- [5] MAREŠ, Miroslav. *Symboly používané extremisty na území ČR v současnosti*. Praha: MVČR, 2006.
- [6] MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2005.
- [7] VEJVODOVÁ, Petra: Autonomní nacionalismus. *Rexter*, roč. 6, č. 2, s. 1-45, <http://www.rexter.cz/Upload/pdf/99.pdf> [přístup 10. 2. 2009].
- [8] RATAJ, Jan. Víze české nacionální politiky v soudobých konceptech krajní pravice v České republice. In *III. kongres českých politologů*, Olomouc 8.-10. 9. 2006; Němec, Jan, Šustková, Markéta (ed.). Praha, Olomouc: Česká společnost pro politické vědy, 2006, s. 170-191.
- [9] MAREŠ, Miroslav. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Centrum strategických studií, 2003.
- [10] KYLOUŠEK, Jakub, SMOLÍK, Josef. Krajní pravice v krajských volbách 2008. *Středoevropské politické studie*, roč. X. č. 4, s. 370-388, <http://www.cepsr.com/dwnld/kylouseksmolik20080404.pdf> [přístup 10. 2. 2009].
- [11] FIALA Petr, HOLZER Jan, MAREŠ, Miroslav, PŠEJA Pavel. *Komunismus v České republice. Vývojové, systémové a ideové aspekty působení KSČM a dalších komunistických organizací v české politice*. Brno: Masarykova univerzita, 1999.
- [12] BASTL, Martin. *Radikální levice v České republice. Devadesátá léta dvacátého století*. Brno: Mezinárodní politologický ústav, 2001.